

LIETUVOS DAILIOJO JOJIMO VARŽYBŲ TAISYKLIŲ TURINYS:

1. DALYVAVIMAS VARŽYBOSE

- 1.1. Dalyvavimas dailiojo jojimo varžybose
- 1.2. Reikalavimai žirgams
- 1.3. Inventorius
- 1.4. Varžybų dalyvių apranga
- 1.5. Jojimas varžybose
- 1.6. Laisvoji programa pagal muziką

2. SUDĖTINGUMO LYGIAI IR RUNGTYS

3. VERTINIMAS, REZULTATŲ NUSTATYMAS IR NUGALĖTOJŲ APDOVANOJIMAS

- 3.1. Testų vertinimas
- 3.2. Rezultatų skaičiavimas ir apdovanojimas

4. DAILIOJO JOJIMO VARŽYBŲ VYKDYMAS

- 4.1. Varžybų vykdymas
- 4.2. Veterinarinis patikrinimas
- 4.3. Varžybų aikštelė
- 4.4. Teisėjų išdėstymas
- 4.5. Starto protokolas
- 4.6. Apdovanojimai

5. FEI PASAULIO NEAKIVAIZDINĖS DAILIOJO JOJIMO VARŽYBOS

- 5.1. Rungtys ir teisėjai
- 5.2. Dalyviai
- 5.3. Inventorius
- 5.4. Komandinė klasifikacija
- 5.5. Veterinarinė apžiūra
- 5.6. Teoriniai ir praktiniai užsiėmimai

6. RAITELIŲ REITINGO LENTELĖS SUDARYMAS

LIETUVOS DAILIOJO JOJIMO VARŽYBŲ TAISYKLĖS

2012 m. redakcija

Parengta pagal 2006 m. LŽSS varžybų nuostatus, 2006 m. LR Valstybinės Maisto ir Veterinarijos Tarnybos teisės aktus, FEI Rules for Dressage Events (24 leidimas), FEI Manual for Dressage Stewards, FEI World Dressage Challenge Rules 2011 (Team Selection Rules, Guidelines for the Clinic, Guidelines for the "Best Presentation Award" during the Horse Inspection)

1. DALYVAVIMAS VARŽYBOSE

1.1. Dalyvavimas dailiojo jojimo varžybose

1.1.1. Dailiojo jojimo varžybose gali dalyvauti visi 4 m. ir vyresni žirgai ir poniai, atitinkantys 1.2. punkto reikalavimus ir raiteliai, turintys 1.1.6. punkte nurodytus dokumentus. Dalyvavimas konkretaus sudėtingumo rungtyje gali būti ribojamas pagal 2 skyriuje nurodytus kriterijus.

1.1.2. Raitelio ar žirgo amžius skaičiuojamas nuo gimimo metų sausio 1 dienos iki tų metų, kuriais vyksta varžybos, sausio 1 dienos.

1.1.3. Vienoje rungtyje žirgas gali būti jojamas ne daugiau kaip du kartus.

1.1.4. Varžybose dalyvauti be konkurencijos galima leidus vyriausiajam teisėjui.

1.1.5. Paraiška dalyvauti varžybose pateikiama ne vėliau kaip likus 5 kalendorinėms dienoms iki varžybų arba kaip nustato organizatoriai.

1.1.6. Lietuvos žirginio sporto federacijos vykdomose varžybose raitelis mandatinei komisijai privalo pateikti draudimo nuo nelaimingų atsitikimų polisą, nacionalinį arba FEI žirgo pasą, raitelio licenziją, žirgas turi būti registruotas LŽSF, sumokėti nustatytus starto mokesčius. Raiteliai iki 18 m. taip pat privalo pateikti raštišką tėvų/globėjų sutikimą dalyvauti dailiojo jojimo varžybose.

1.2. Reikalavimai žirgams

1.2.1. Kiekvienas žirgas ar ponis, dalyvaujantis varžybose, privalo:

- Turėti nacionalinį žirgo pasą. Žirgai, vykstantys į tarptautines FEI varžybas – FEI pasą ir veterinarijos sertifikatus, galiojančius 10 dienų. Žirgo pase turi būti įrašyti žirgo savininko duomenys, žirgo tapatumo aprašymas, nurodytos vakcinacijos, tyrimai ir jų rezultatai;
- Žirgas turi būti tinkamai identifikuotas bei kliniškai sveikas vykdymo į varžybas dieną ir 48 val. iki išvykimo;
- Paskutines 15 dienų iki išvykimo neturėti kontakto su žirgais, sergančiais užkrečiamosiomis ligomis;
- Ne vėliau kaip prieš metus būti tirtas dėl infekcinės arklių anemijos (tyrimo rezultatai turi būti neigiami);
- Vakcinuotas nuo arklių gripo pagal patvirtintą registruotos vakcinos instrukciją ne daugiau kaip prieš 6 mėnesius ir ne mažiau kaip 14 dienų iki varžybų;
- Ne trumpiau kaip 3 mėnesius būti laikomas vietoje, kurioje per šį laikotarpį nebuvo nustatyta arklių rinopneumonija.

1.2.2. Draudžiama varžybose joti išsekusį, ligotą, raišą, sužeistą žirgą bei kumeles, kurios yra kumelingos ilgiau nei 4 mėnesius.

1.2.3. Leidžiama pinti žirgo karčius ir uodegą.

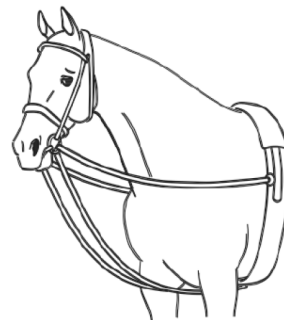
1.3. Inventorius

1.3.1. Jei naudojamas pobalnis, jis turi būti baltos arba gelsvos spalvos. Leidžiama naudoti papildomus baltos/gelsvos arba juodos spalvos pobalnius paminkštinimui. Įvairių balno sėdynės apdangalų naudoti negalima.

1.3.2. Varžybose (išskyrus apšilimą) neleidiama joti su kojų apsaugomis ar bintais.

1.3.3. Varžybų metu, įskaitant apšilimą, neleidiama naudoti krūtindiržio, guminių žąslų apsaugų, pagalbinių pavadžių ar martingalo. Parišimai ir dvigubi slenkantys pavadžiai (žr. iliustraciją šone) leidžiami tik su paprastomis kamanomis ir tik vaikant žirgą. Vaikymui leidžiama naudoti tik vieną kordą. Draudžiama naudoti liežuvėlį, rišti liežuvį, kimšti ausis arba dengti akis. Išskirtinai tik apdovanojimų ceremonijos metu leidžiama naudoti garsą slopinančius ausų kištukus.

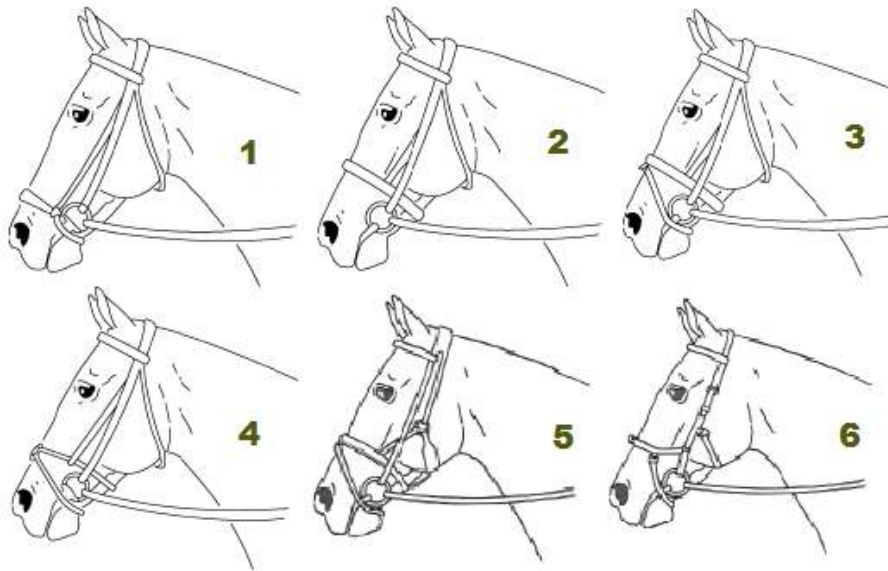
1.3.4. Ausines nuo musių galima naudoti tik norint apsaugoti žirgą nuo vabzdžių. Jos turi būti kuo mažiau pastebimos ir nedengti akių.

1.3.5. Kamanos be žąslų neleidžiamos. Priklausomai nuo rungties, leidžiama naudoti paprastas arba laužtukines kamanas. Laužtukines kamanas leidžiama naudoti tik nuo M lygio rungčių (imtinai). M ar aukštesnio lygio rungtyje (t.p. ir Šv. Jurgio prize) leidžiama rinktis paprastas arba laužtukines kamanas.

1.3.6. Jei naudojamos paprastos kamanos, leidžiamos tik šios kapsulių rūšys (žr. iliustraciją žemiau):

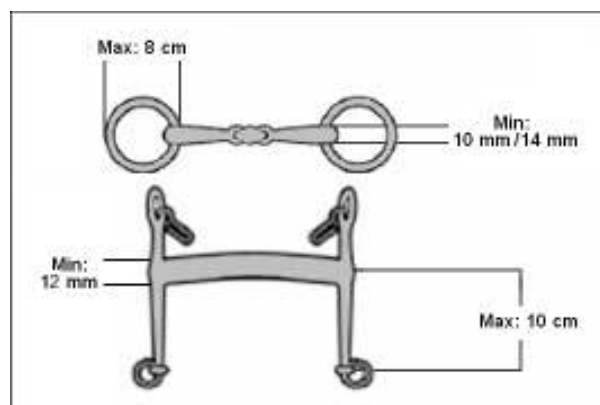
- (1) „Hannoverio“ arba „Drop“ kapsulė;
- (2) „Cavesson“ tipo paprasta kapsulė (su paprastu arba „švedišku“ užsegimu);
- (3) „Cavesson“ tipo paprasta kapsulė su apatiniu dirželiu (su paprastu arba „švedišku“ užsegimu);
- (4) „Meksikietiška“ kapsulė;
- (5) „Combined“ tipo kapsulė be pakaklės dirželio;
- (6) „Micklem“ kapsulė.

1.3.7. Jei naudojamos laužtukinės kamanos, leidžiama naudoti tik „Cavesson“ (2) kapsulę (su paprastu arba „švedišku“ užsegimu) arba „Combined“ kapsulę be apatinio dirželio. Kapsulė neturi būti užveržta taip stipriai, kad sukeltų žirgui skausmą.

1.3.8. Žąslų paviršius turi būti lygus, be papildomų detalių. Žąslai turi būti padaryti iš metalo, kietos plastmasės, arba kitos kietos medžiagos. Metalinių ar plastmasinių žąslų paviršius gali būti padengtas guma ar lateksu.

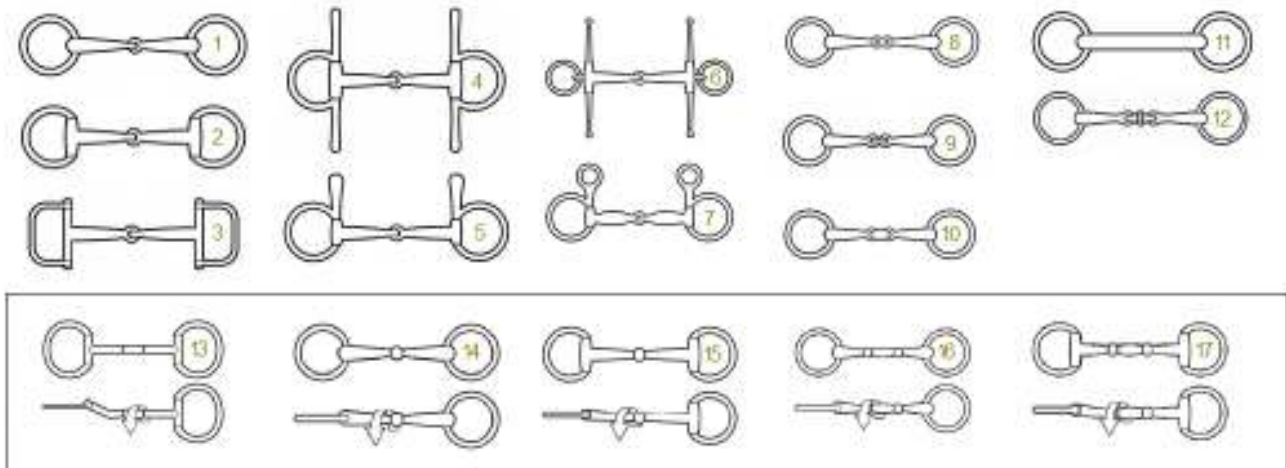
1.3.9. Žąslų dalies, esančios žirgo burnoje, diametras ties žiedais turi būti toks, kad nesukeltų žirgui skausmo. Minimalus laužtukų diametras – 12 mm, o žąslų naudojamų su laužtukais – 10 mm. Jojant su paprastomis kamanomis žąslų diametras turi būti ne mažesnis kaip 14 mm. Žąslų žiedai negali būti didesnio diametro nei 8 cm. Laužtukų svirtelių ilgis negali viršyti 10 cm. (žr. iliustraciją):

1.3.10. Naudojant paprastas kamanas, leidžiami šie žąslai (žr. iliustraciją žemiau):

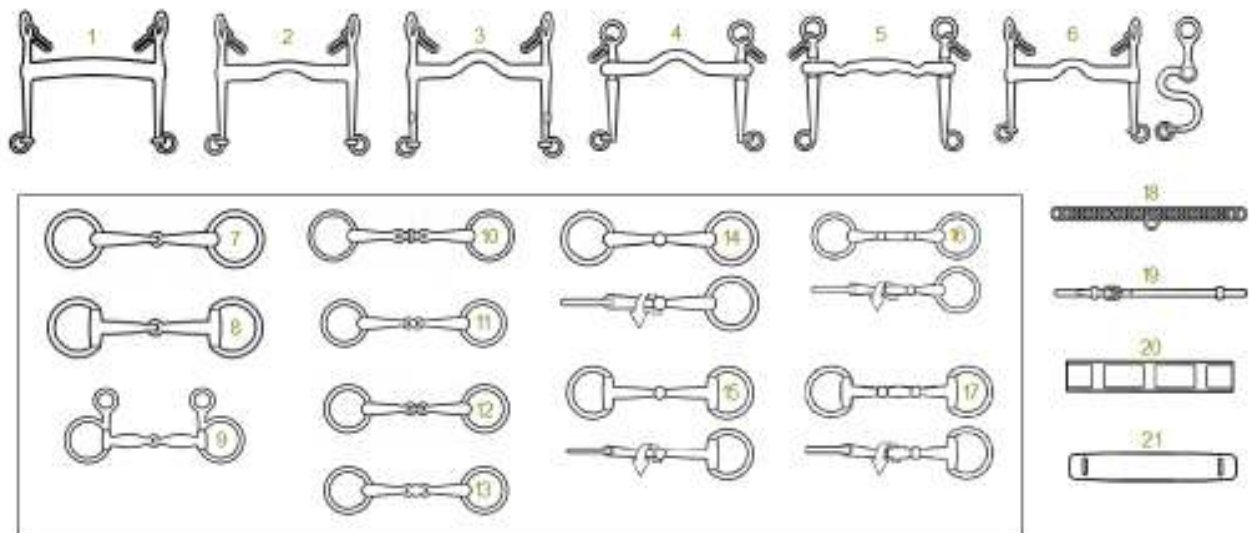
- (1) Žąslai apvaliais žiedais ir vienguba jungtimi;
- (2) Žąslai su alyvuogės formos („Olivenkopf“) žiedais ir vienguba (arba dviguba) jungtimi;
- (3) Žąslai su D raidės formos („Lenktynių tipo“) žiedais ir vienguba (arba dviguba) jungtimi;
- (4) Žąslai su „Full cheek“ tipo žiedais ir vienguba (arba dviguba) jungtimi;
- (5) Žąslai su „Half cheek“ tipo žiedais ir vienguba (arba dviguba) jungtimi;
- (6) Žąslai su „Fulmer“ tipo žiedais ir vienguba (arba dviguba) jungtimi;

- (7) Žąslai su „Hanging cheek“ tipo žiedais ir vienguba (arba dviguba) jungtimi;
 (8)(9)(10) Žąslai apvaliais žiedais su įvairaus tipo dviguba jungtimi. Vidurinė žąslų dalis turi būti apvalaina;
 (11) Žąslai be jungčių. Gali būti tiesūs ar švelniai lenkti, su paprastais arba alyvuogės formos žiedais;
 (12) Žąslai su dviguba jungtimi ir besisukančiu ratuku viduryje;
 (13)(14)(15)(16)(17) Įvairaus tipo žąslai su laisvai besisukiojančiomis jungtimis (pvz. „Rotary“).

1.3.11. Naudojant laužtukines kamanas leidžiami šie žąslai, laužtukai ir jų priedai (žr. iliustraciją žemiau):

- (1) Pusmėnulio formos laužtukai;
 (2)(3) Laužtukai su tiesiomis svirtelėmis ir lenkta vidurine dalimi;
 (4) „Weymouth“ laužtukai su lenkta vidurine dalimi ir aukštyn/žemyn slankiojančiomis svirtelėmis. Taip pat leidžiami laužtukai su aplink savo ašį besisukiojančiomis svirtelėmis;
 (5) 2-u, 3-ju, 4-tu numeriu pažymėtų laužtukų variacija;
 (6) Laužtukai su S raidės formos svirtelėmis;
 (7) Žąslai apvaliais žiedais ir vienguba jungtimi;
 (8) Žąslai su alyvuogės formos („Olivenkopf“) žiedais ir vienguba (arba dviguba) jungtimi;
 (9) Žąslai su „Hanging cheek“ tipo žiedais ir vienguba (arba dviguba) jungtimi;
 (10) Žąslai su dviguba jungtimi ir besisukančiu ratuku viduryje;
 (11)(12)(13) Žąslai apvaliais žiedais su įvairaus tipo dviguba jungtimi. Vidurinė žąslų dalis turi būti apvalaina;
 (14)(15)(16)(17) Įvairaus tipo žąslai su laisvai besisukiojančiomis jungtimis (pvz. „Rotary“).
 (18) Laužtukų grandinė (metalinė arba odinė);
 (19) Dirželis, neleidžiantis laužtukams apsiversti („Lip strap“);
 (20) Odinis laužtukų grandinės paminkštinimas;
 (21) Guminis laužtukų grandinės paminkštinimas.

1.4. Varžybų dalyvių apranga

1.4.1. Užsegtas, tarptautinius ASTM/SEI saugumo standartus atitinkantis šalmas yra privalomas varžybų ir treniruočių metu. Išimtis: 18 metų ir vyresni raiteliai, jojantys septynių metų ir vyresnius žirgus, gali dėvėti cilindą/katiliuką vietoj šalmo apšilimo ar varžybų metu (be pertraukos prieš varžybas), įskaitant jojimą nuo arklidžių iki apšilimo teritorijos ir grįžimą į arklides. Šalmas pagamintas cilindro pavidalu gali būti naudojamas tose pačiose situacijose kaip ir standartinis cilindras.

1.4.2. Raiteliai privalo dėvėti trumpą švarką arba fraką, marškinius aukšta apykakle, jojimo kelnes, pirštines, ilgus jojimo batus arba trumpus jojimo batus su derančiais aulais, šalną, cilindrą ar katiliuką. Fraką dėvėti leidžiama tik M lygio ir sudėtingesnėse rungtyse.

1.4.3. Leidžiamos aprangos spalvos:

- Švarkas/frakas – bet kokios spalvos tamsaus atspalvio (t.p. leidžiami bet kokios tolygios spalvos apvada ir apykaklė);
- Šalmas/cilindras/katiliukas – juoda arba deranti prie švarko/frako;
- Jojimo kelnės – balta arba gelsva;
- Žabo/kaklaraištis – balta, gelsva arba deranti prie švarko/frako;
- Pirštinės – balta, gelsva arba deranti prie švarko/frako;
- Batai – juodi arba derantys prie švarko/frako.

1.4.4. Pentinai turi būti pagaminti iš metalo. Draudžiama naudoti smailius ar atvirkščiai dėvimus pentinus. Jei pentinai su žvaigždutėmis (4,5), jos turi laisvai suktis. Leidžiama naudoti „Impuls“ pentinus su apvaliais, besisukančiais plastiko galais (6). Leidžiamų pentinų pavyzdžiai (žr. iliustraciją šone):

1.4.5. Vaikams ir jaunučiams leidžiama joti tik su ne ilgesniais kaip 1.5 cm pentiniais. Pentinai su žvaigždutėmis draudžiami.

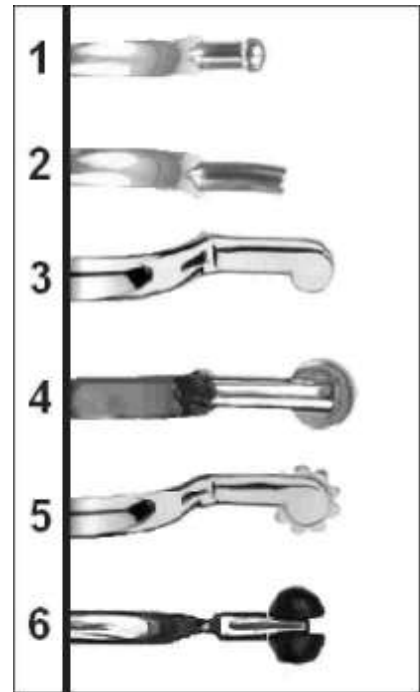
1.4.6. Įvairių tarnybų pareigūnams, turintiems specialią jojimo uniformą, leidžiama joti su ja.

1.4.7. Jei varžybos vyksta esant karštam orui, vyr. teisėjas gali leisti joti be švarkų ar frakų. Tokiu atveju, leidžiama dėvėti šviesius marškinius su aukšta apykakle, trumpomis arba ilgomis rankovėmis.

1.4.8. Varžybose joti su su steku leidžiama visuomet, kai naudojamos paprastos kamanos. Jojant su laužtukinėmis kamanomis, stekas draudžiamas.

1.4.9. Stekas turi būti ne ilgesnis kaip 120 cm įskaitant galiuką, jojant poniais – 100 cm. Naudoti steką be odinio ar sintetinio galiuko neleidžiama.

1.4.10. Jei teste neleidžiama joti su steku, jis turi būti numestas prieš įjojant į varžybų aikštę. Už jojimą su steku aplink aikštelę, kai jis neleidžiamas, kiekvienas teisėjas iš bendros sumos atima po 2 balus, o jojant laisvąją programą, po 0.5%. Jei raitelis joja testą su steku, kai šis neleidžiamas, ilgiau nei 3 testo elementų bėgyje, jis vyr. teisėjo sprendimu šalinamas.

1.5. Jojimas varžybose

1.5.1. Raiteliai varžybose joja pagal mintinai išmoktą(us) testą(us).

1.5.2. Raitelis vyriausiojo teisėjo iškviečiamas į aikštelę varpu/švilpuku/kitu signalu, ir privalo pradėti testą per 45 sekundes nuo iškviatimo, o jojant laisvąją programą – duoti signalą paleisti muziką. Jei raitelis įjoja į aikštelę prieš vyr. teisėjo signalą arba vėliau nei per 45 sekundes, iš kiekvieno teisėjo skirtos balų sumos atimama po 2 balus arba 0,5% (jei jojama laisvoji programa pagal muziką). Jei raitelis testo nepradeda per 90 sekundžių, jis vyr. teisėjo sprendimu šalinamas. Už laiko fiksavimą atsakingas vyr. teisėjas.

1.5.3. Jei dėl sudėtingų oro sąlygų ar kitų aplinkybių dalyvis negali tęsti testo, vyriausiasis teisėjas jį įspėja skambučiu ir testas užbaigiamas esant palankioms sąlygoms.

1.5.4. Varžybų metu ir 24 val. iki jų pradžios žirgą gali joti tik raitelis, kuris dalyvaus varžybose. Už šios taisyklės pažeidimą vyr. teisėjo sprendimu baudžiama pašalinimu. Prižiūrėtojams („grūmams“) leidžiama joti žingine laisvu pavadžiu, vedžioti ir vaikyti žirgą. Treniruoti žirgus arklidėse bei dirbti „rankose“ draudžiama. Varžybų metu žirgus leidžiama treniruoti tik tam skirtose vietose, kur darbą gali stebėti stiuardas ir/arba teisėjai.

1.5.5. Varžybų vietoje bet kurio metu draudžiama žiauriai elgtis su žirgais: perdėti bausti žirgą steku, pentiniais ar žagslais; naudoti bet kokius elektros šoko prietaisus; joti išsekusiu, sergančiu ar raišu žirgu; bet kurią žirgo kūno dalį dirbtinai padaryti jautria arba nuskausminti; palikti žirgą be pakankamo kiekio vandens ir maisto; ar naudoti inventorių, kuris žirgui sukeltų skausmą.

1.6. Laisvoji programa pagal muziką

1.6.1. Laisvoji programa pagal muziką privalo trukti nuo 4'30" iki 5'. Laisvosios programos laikas pradedamas skaičiuoti tuomet, kai raitelis pasisveikina, ir baigiamas skaičiuoti, kai atsiveikina. Jei laisvoji programa trunka ilgiau ar trumpiau, iš balų sumos už meninį atlikimą kiekvienas teisėjas atima po 2 balus. Už laiko fiksavimą atsakingas vyr. teisėjas.

1.6.2. Muzika yra privaloma. Raitelis turi joti į aikštelę per 20 sekundžių nuo muzikos pradžios arba yra vyr. teisėjo sprendimu yra šalinamas. Muzika turi baigtis raiteliui atsiveikinant.

1.6.3. Jei laisvoji programa nutrūksta dėl techninių kliūčių, vyr. teisėjas, pasitaręs su raiteliu, nusprendžia, kada raitelis turėtų atlikti programą (pvz. per pertrauką ar rungties pabaigoje). Leidžiama pradėti nuo pradžių arba ten, kur nutrūko muzika. Bet kokių atveju, jau skirti balai nekeičiami.

1.6.4. Laisvojoje programoje pagal muziką turi būti visi aliūrai ir elementai, kurių reikalauja atitinkamo lygio laisvosios programos testas. Leidžiama atlikti žemesnių lygių elementus. Jei raitelis tyčia atlieka aukštesnio lygio elementą(us), jis vyr. teisėjo sprendimu yra šalinamas. Pasisveikinimas ir atsisveikinimas yra privalomas.

2. SUDĖTINGUMO LYGIAI IR RUNGTYS

2.1. Oficialiose LŽSF dailiojo jojimo varžybose vykdomi šie sudėtingumo lygiai (žr. lentelę žemiau). Kiekviename lygyje taisyklėmis nustatomas minimalus žirgo ir raitelio amžius, bei naudoti leidžiamas inventoriaus. Priklausomai nuo lygio, jame yra keletas testų nuo paprastesnių iki sudėtingesnių, žymimi raide ir numeriu (pvz. L-3, M-5).

L, M, Mažoji ir Didžioji prizo lygiuose taip pat yra laisvosios programos pagal muziką testas.

Lygis	Žirgo amžius	Raitelio amžius	Inventorius
E lygis (Pradedančiųjų)	4 metų ir vyresni	Jojant 6 m. ir vyr. žirgais – neribojamas; jaunesniais – tik 16 m. ir vyresni raiteliai	Tik paprastos kamanos, stekas leidžiamas, pentinai neprivalomi. Jojant 6 m. ir jaunesniais žirgais – šalmas privalomas
A lygis (Elementarusis)	4 metų ir vyresni	Jojant 6 m. ir vyr. žirgais – neribojamas; jaunesniais – tik 16 m. ir vyresni raiteliai	Tik paprastos kamanos, stekas leidžiamas, pentinai privalomi. Jojant 6 m. ir jaunesniais žirgais – šalmas privalomas
L lygis (Vidutinis)	5 metų ir vyresni	Jojant 6 m. ir vyr. žirgais – neribojamas; jaunesniais – tik 16 m. ir vyresni raiteliai	Tik paprastos kamanos, stekas leidžiamas, pentinai privalomi. Jojant 6 m. ir jaunesniais žirgais – šalmas privalomas
M lygis (Pažengusiųjų)	6 metų ir vyresni	Neribojamas	Paprastos arba laužtukinės kamanos, stekas tik su paprastomis kamanomis, pentinai privalomi. Jojant 6 m. žirgais – šalmas privalomas, vyresniais - ne
Mažasis prizas (FEI Small Tour)	7 metų ir vyresni	Neribojamas	Paprastos arba laužtukinės kamanos, stekas tik su paprastomis kamanomis, pentinai privalomi
Didysis prizas (FEI Big Tour)	8 metų ir vyresni	Neribojamas	Paprastos arba laužtukinės kamanos, stekas tik su paprastomis kamanomis, pentinai privalomi

2.2. Kiekviename lygyje vykdoma pagrindinė – vadinamoji “Atvira” įskaita, tačiau esant poreikiui, rengiamos papildomos įskaitos pagal raitelių ar žirgų amžių, ankstesnę patirtį. Papildomų įskaitų skaičius viename sudėtingumo lygyje neribojamas. Visų įskaitų dalyviai rungties metu joja tą patį testą. Skelbiami tiek bendri rungties rezultatai, tiek atskirų įskaitų rezultatai. Oficialiose LŽSF dailiojo jojimo varžybose vykdomos papildomos įskaitos (žr. lentelę):

Įskaita	Žirgo amžius	Raitelio amžius	Inventorius	Sudėtingumo lygiai
Vaikų	6 metų ir vyr.	14 metų ir jaunesni	Tik paprastos kamanos, stekas leidžiamas, pentinai neprivalomi (max. 1,5 cm), šalmas privalomas	E lygis
Poni žirgų	6 metų ir vyr.	16 metų ir jaunesni	Tik paprastos kamanos, stekas leidžiamas, pentinai neprivalomi (max. 1,5 cm), šalmas privalomas	E lygis
Jaunučių	6 metų ir vyr.	16 metų ir jaunesni	Tik paprastos kamanos, stekas leidžiamas, pentinai neprivalomi, max. 1,5 cm, šalmas privalomas	L lygis
Jaunių	6 metų ir vyr.	18 metų ir jaunesni	Paprastos arba laužtukinės kamanos, stekas tik su paprastomis kamanomis, pentinai privalomi, šalmas privalomas	M lygis
Jaunimo	7 metų ir vyr.	21 metų ir jaunesni	Paprastos arba laužtukinės kamanos, stekas tik su paprastomis kamanomis, pentinai privalomi, šalmas privalomas 18 m. ir jaunesniems raiteliams	M lygis
Jaunų 4 m. žirgų	4 metų	16 metų ir vyresni	Tik paprastos kamanos, stekas leidžiamas, pentinai neprivalomi, šalmas privalomas	E lygis
Jaunų 5 m. žirgų	5 metų	16 metų ir vyresni	Tik paprastos kamanos, stekas leidžiamas, pentinai privalomi, šalmas privalomas	A lygis
Jaunų 6 m. žirgų	6 metų	Neribojamas	Tik paprastos kamanos, stekas leidžiamas, pentinai privalomi, šalmas privalomas	L lygis
Mėgėjų*	Pagal sudėtingumo lygį	19 metų ir vyresni	Tik paprastos kamanos, stekas leidžiamas, pentinai neprivalomi. Jojant 6 m. ir jaunesniais žirgais – šalmas privalomas	Visi

* Mėgėjais laikomi tie raiteliai, kurie varžosi tik mėgėjų įskaitoje viso sezono metu.

2.3. Sumokėjęs starto mokestį, raitelis dalyvauja vienoje pasirinktoje įskaitoje, tačiau jei nori, kad jo rezultatas būtų skaičiuojamas tiek pagrindinėje, tiek papildomoje įskaitoje, jis moka dvigubą starto mokestį, nes varžosi dėl dviejų prizų. Atskiros įskaitos skirstomos tik tuomet, kai dalyvauti yra užsiregistravę bent 3 papildomos įskaitos dalyviai arba pagal varžybų nuostatus.

3. VERTINIMAS, REZULTATŲ NUSTATYMAS IR NUGALĖTOJŲ APDOVANOJIMAS

3.1. Testų vertinimas

3.1.1. Kiekvienas elementas ir 4 bendrieji įvertinimai vertinami balais nuo 1 iki 10 pagal šią sistemą:

0 – neatlikta	4 – nepatenkinamai	8 – gerai
1 – labai blogai	5 – patenkinamai	9 – labai gerai
2 – blogai	6 – pakankamai	10 – puikiai
3 – prastai	7 – gana gerai	

3.1.2. Teisėjai gali skirti sveikus balus arba balus su 0.5 dešimtąja dalimi. Testuose, kuomet vienas ar keli teisėjai viso testo atlikimą vertina vienu balu, leidžiama skirti balus su 0.1 dešimtąja dalimi (pvz. 6.2, 7.8, 5.4).

3.1.3. Balai rašomi rašalu ar tušinuku, pataisymai patvirtinami teisėjo parašu. Teisėjai prašomi kiekvieno balo skyrimą motyvuoti pastabų skiltyje, ypač kai skiriami 5 ar mažiau balų.

3.1.4. Testas prasideda įjojimu ties raide A ir baigiasi kai tik žirgas pajuda pirmyn po raitelio atsisveikinimo. Bet kokie incidentai prieš ar po testo neturi turėti įtakos balams. Raitelis turėtų išeiti iš aikštelės teste nurodytu aliūru.

3.1.5. Varžybų metu raiteliui draudžiama naudoti balsą norint paveikti žirgo elgseną. Už kiekvieną atvejį teisėjai atima po 2 taškus iš balo, kurį rašytų už elementą, kurio metu raitelis naudojo balsą.

3.1.6. Jei testo metu raiteliui kas nors padeda žodžiu ar veiksmais, jis vyr. teisėjo sprendimu yra šalinamas.

3.1.7. Jei testo metu žirgas yra nepaklusnus ilgiau nei 20 sekundžių, jis vyr. teisėjo sprendimu yra šalinamas. Raitelis taip pat gali būti šalinamas, jei duetas neatitinka minimalių sudėtingumo lygiui keliamų reikalavimų ir leidžiant tęsti programą, keliama gresmė žirgo sveikatai/gerovei arba raitelio saugumui. Pastarąjį sprendimą vienbalsiai priima visa rungties teisėjų kolegija.

3.1.8. Jei raitelis padaro klaidą (pasuka ne į tą pusę, praleidžia elementą), vyr. teisėjas įspėja raitelį skambučiu ir nurodo, nuo kur tęsti testą. Pakartoti elementą leidžiama tik tada, kai raitelis įspėjamas skambučiu (jei raitelis pradeda elementą ir bando jį vėl pakartoti, teisėjai turi vertinti tik pirmąjį bandymą ir tuo pačiu bausti už testo klaidą). Tais atvejais, kai skambutis tik nereikalingai sutrukdytų testo eigą (pvz., piruetas ties vidurio linija atliekamas ne ties L, o tie D), įspėti raitelį skambučiu ar ne, sprendžia vyr. teisėjas. Jei raitelis neįspėjamas, o raitelis dar kartą padaro tą pačią klaidą, jis baudžiamas tik vieną kartą. Ar klaida buvo padaryta ar ne, sprendžia vyr. teisėjas, o likusių teisėjų protokolai pataisomi pagal jo sprendimą.

3.1.9. Už testo klaidas (nepriklausomai nuo to ar raitelis buvo įspėtas skambučiu ar ne) iš bendros balų sumos, kurią raiteliui skyrė teisėjas, atimami balai pagal šią sistemą:

- Padarius pirmą klaidą atimami 2 balai;
- Padarius antrą klaidą atimami 4 balai;
- Padarius trečią klaidą raitelis šalinamas.

3.1.10. Testuose, kuomet vienas ar keli teisėjai viso testo atlikimą vertina vienu balu, už pirmą klaidą atimama 0.1 balo, už antrą – 0.2 balo. Padaręs trečią klaidą raitelis šalinamas.

3.1.11. Jei testo metu raitelis ir/arba žirgas nukrenta, dalyvis vyr. teisėjo sprendimu šalinamas.

3.1.12. Jei testo metu nuo įjojimo iki raitelio atsisveikinimo žirgas visomis keturiomis kojomis išeina už aikštelės ribų, jis vyr. teisėjo sprendimu šalinamas.

3.2. Rezultatų skaičiavimas ir apdovanojimas

3.2.1. Kiekvieno teisėjo skirti balai sudedami, atimami balai už klaidas (jei jos padarytos), suskaičiuojama, kiek procentų visų galimų balų (iš visų teisėjų) surinkta, o gautas procentas įrašomas varžybų protokole nurodant tūkstantąsias dalis (pvz. 63,278%). Skelbiamos atskirų teisėjų skirtų balų sumos bei galutinis bendras procentinis rezultatas.

3.2.2. Didžiausią procentą surinkęs raitelis užima pirmąją vietą; raitelis, surinkęs mažiau procentų, užima antrąją vietą ir t.t. Jei dviejų raitelių rezultatai lygūs, aukštesnę vietą užima raitelis, kurio bendrųjų įvertinimų suma yra didesnė. Jei ji taip pat sutampa, sprendimą dėl vietų paskirstymo priima vyriausiasis teisėjas. Jei jojant laisvąją programą pagal muziką dviejų raitelių rezultatai sutampa, laimi raitelis, surinkęs daugiau balų už meninį atlikimą.

3.2.3. Lietuvos čempionatuose (jaunų raitelių, jaunų žirgų, suaugusiųjų) čempionas skelbiamas, jei pasiektas procentinis rezultatas yra 60% ir daugiau, nesvarbu kiek duetų varžosi rungtyje. Kitose nacionalinėse varžybose nugalėtojai ir prizininkai apdovanojami, jei jų pasiektas procentinis rezultatas yra 50% ir daugiau.

3.2.4. Prizines vietas užėmusių raitelių ir žirgų dalyvavimas apdovanojimuose yra privalomas. Jei prizininkai apdovanojimuose nedalyvauja be vyriausiojo teisėjo leidimo, jie praranda atminimo, daiktinius ir/ar piniginius prizus. Inventorius ir apranga apdovanojimų metu turi atitikti šias taisykles, tačiau leidžiama naudoti baltus arba juodus kojų bintus. Rozetės žirgams įsegamos prieš apdovanojimą.

4. DAILIOJO JOJIMO VARŽYBŲ VYKDYMAS

4.1. Varžybų vykdymas

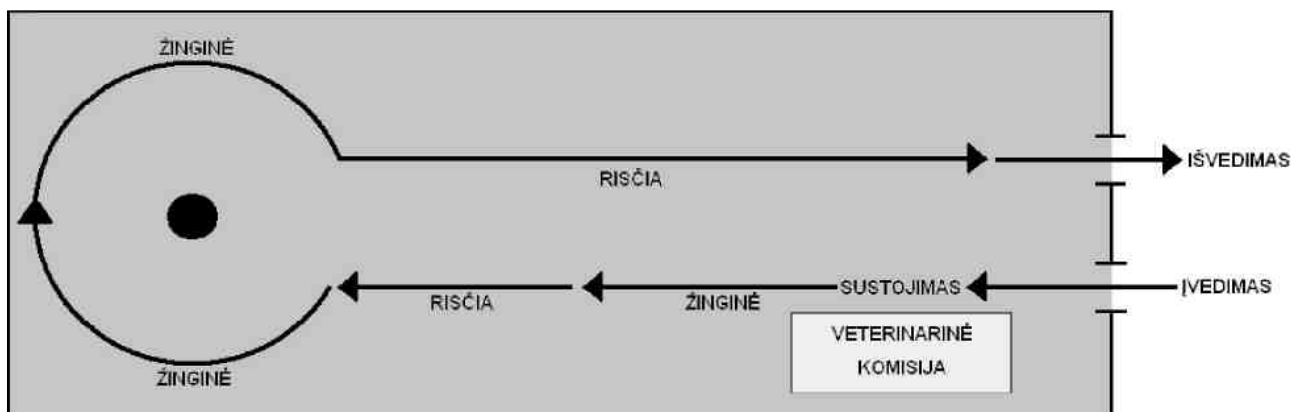
4.1.1. Kiekvienas asmuo, klubas ar organizacija gali surengti dailiojo jojimo varžybas arba dailiojo jojimo rungtį. Organizatoriai privalo naudotis standartinėmis formomis, šiomis varžybų taisyklėmis, užtikrinti jų laikymąsi, o varžyboms pasibaigus, pilnus rezultatus perduoti LŽSF.

4.1.2. Varžybų organizatoriai yra atsakingi už visus su varžybų organizacija ir vykdymu susijusius klausimus: organizacinio komiteto sudarymą, varžybų vietos parengimą (užtikrinant oficialių asmenų, dalyvių, žirgų ir žiūrovų saugumą ir komfortą), teisėjų kolegijos sudarymą, dalyvių informavimą, prizinio fondo sudarymą ir t.t.

4.1.3. Detali informacija apie varžybas dalyviams turi būti pateikta ne vėliau kaip prieš mėnesį.

4.2. Veterinarinis patikrinimas

4.2.1. Veterinariniam patikrinimui (išvedimui) žirgas pristatomas švarus, be gūnios, kojų apsaugų ar bintų, pažabotas paprasomis arba laužtukinėmis kamanomis su žąslais. Raitelis turi būti švariai ir tvarkingai apsirengęs. Žirgas vedamas iš kairės pusės laisvu pavadžiu. Veterinarinis patikrinimas vykdomas pagal žemiau pateikiamą schemą:

4.2.2. Veterinarinis patikrinimas vykdomas ant maždaug 50 metrų ilgio (uždaroje patalpose gali būti ir trumpesnis) lygios, neslidžios dangos takas (pvz. jojimo gruntas, šviežiai išpiltas asfaltas, senesnis asfaltas su plonu smėlio sluoksniu ar akmens dulkių kelias). Patikrinimo vieta parengiama pagal 5.2.1. punkte pateikiamą schemą.

4.2.3. Veterinarinis patikrinimas turi įvykti ne anksčiau kaip 24 val. iki varžybų.

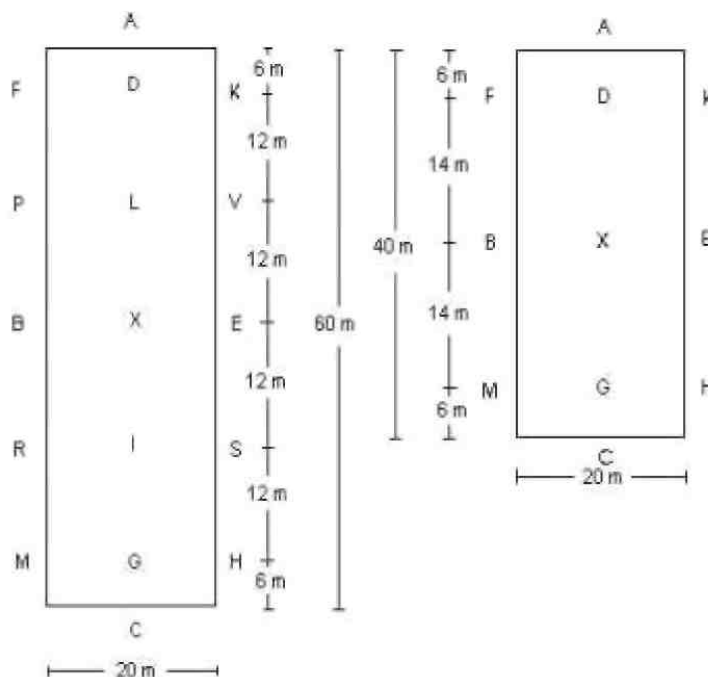
4.3. Varžybų aikštelė

4.3.1. Varžybų aikštelė turi būti kiek galima lygesnė. Ji gali būti 20x40 metrų arba 20x60 metrų dydžio, priklausomai nuo testo arba kaip nustato organizatoriai. Jei nėra sąlygų pastatyti standartinio dydžio aikštelę, jos ilgis gali būti sumažintas ne daugiau kaip 5 metrais, o plotis – ne daugiau kaip 2 metrais. Esant galimybei, apšilimui skirta vieta turi būti ne mažesnė nei standartinė (20x40 arba 20x60) aikštelė.

4.3.2. Žiūrovai turėtų stebėti varžybas 10 metrų (uždaramė manieže – 2 metrų) atstumu nuo aikštelės. Reklama gali būti kabinama 15 metrų (uždaramė manieže – 3 metrų) atstumu nuo aikštelės.

4.3.3. Varžybų aikštelės tvorelė turi būti tokia, kad neleistų žirgo kojoms įsipainioti.

4.3.4. Jei yra galimybė, vidurio linija pažymima sulygintu gruntu arba trumpiau nukirpta žole, o raidės D, X ir G – 2 metrų ilgio linijomis statmenomis vidurio linijai. Vykdam laisvąją programą pagal muziką ar jaunų žirgų rungtis žymėti vidurio liniją nerekomenduojama.

4.4. Teisėjų išdėstymas

Jei varžybose teisėjauja vienas teisėjas, jis sėdi ties raide C; jei du – C ir E arba C ir B; trys – MCH, MCE, MCB, HCE arba HCB, penki – CMHEB. Jei yra sąlygos, teisėjaujant trims teisėjams, vienas jų turėtų sėdėti ties E arba B. Lauko aikštelėje vykstančių varžybų metu teisėjai turėtų sėdėti ne arčiau kaip 3 ir ne toliau kaip 5 metrų atstumu nuo aikštelės. Uždaramė manieže vykstančių varžybų metu – ne arčiau kaip 2 m. atstumu.

4.5. Starto protokolai

Starto protokole turėtų būti nurodomas kiekvieno raitelio testo pradžios ir apdovanojimų laikas. Jei varžyboms prasidėjus dalyviai išsibraukia, kitų raitelių starto laikas nekeičiamas – joje pagal starto protokole nurodytą laiką. Jei raitelis dalyvauja su 2 ar daugiau žirgų, sudarant starto protokolą tarp startų turi būti mažiausiai 1 valandos tarpas (vyr teisėjui sudarinus su raiteliu, galimas ir trumpesnis tarpas). Preliminarus starto protokolai (pagal gautas paraiškas) sudaromas ir skelbiamas likus 2 dienoms iki varžybų.

4.6. Apdovanojimai

4.6.1. Apdovanojamų duetų skaičius priklauso nuo rungties dalyvių skaičiaus, tačiau turi būti apdovanojama ne mažiau kaip 25% rungties dalyvių (pvz., jei rungtyje dalyvauja trys ar mažiau raitelių, apdovanojama pirma vieta; jei dalyvauja keturi raiteliai – 1-2 vieta, jei nuo penkių iki dvylikos raitelių – 1-3 vieta; jei daugiau nei trylikos – 1-6 vieta).

4.6.2. Rungties apdovanojimai vykdomi iš karto jai pasibaigus. Vykdam varžybas žiemos sezono metu, kuomet apdovanojimo metu kiti raiteliai daro apšilimą, varžybų organizatoriai ir teisėjų kolegija privalo imtis visų būtinų saugumo priemonių, atskiriant apšilinėjančius ir apdovanojamus sportininkus.

5. FEI PASAULIO NEAKIVAIZDINĖS DAILIOJO JOJIMO VARŽYBOS

(PASTABA: Šio skyriaus nuostatos galioja išskitintai TIK FEI PNDJ varžybų metu)

5.1. Rungtys ir teisėjai

5.1.1. FEI Pasaulio neakivaizdinėse dailiojo jojimo varžybose (toliau – PNDJV) vykdomos 5 rungtys:

- Įžanginis lygis (Preliminary)
- Pradinis lygis (Elementary)
- Vidurinis lygis (Medium)
- Pažengusiųjų lygis (Advanced)
- Šv. Jurgio prizas

5.1.2. Grupės PNDJV teisėjauja du FEI deleguoti teisėjai. Vyriausiasis teisėjas sėdi ties raide “C”, kitas teisėjas – ties raide “E”.

5.2. Dalyviai

5.2.1. FEI PNDJV gali dalyvauti tik šalys, kuriose, FEI nuomone, dailiojo jojimo sporto šaka yra vystymosi stadijoje.

5.2.2. FEI PNDJV gali dalyvauti ne daugiau kaip 40 duetų (mažiausiai 10). Jei norinčiųjų dalyvauti skaičius yra didesnis, LŽSF gali surengti dalyvių atranką.

5.2.3. Dalyvių amžius:

- Įžanginis lygis – 12 m. ir vyresni raiteliai
- Pradinis lygis – 12 m. ir vyresni raiteliai
- Vidurinis lygis – 16 m. ir vyresni raiteliai
- Pažengusiųjų lygis – 16 m. ir vyresni raiteliai
- Šv. Jurgio prizas – 16 m. ir vyresni raiteliai

Pradiniame ir įžanginiame lygyje atskirai skaičiuojami rezultatai raitelių nuo 12 iki 15 metų ir raitelių, kurių amžius 16 metų ir daugiau.

5.2.4. FEI PNDJV leidžiama dalyvauti 6 m. ir vyresniems žirgams, o Šv. Jurgio prizo rungtyje – 7 m. ir vyresniems žirgams. 5 metų žirgams leidžiama dalyvauti įžanginiame ir Pradiniame lygyje, tačiau tik su 16 m. ir vyresniais raiteliais.

5.2.5. Nuo 18 val. varžybų išvakarėse iki varžybų pabaigos, žirgą gali joti tik varžybose dalyvaujantis raitelis. Už šios nuostatos pažeidimą raitelis baudžiama pašalinimu iš varžybų.

5.2.6. Duetams, dalyvavusiems tarptautinėse FEI varžybose (CDI, regioninėse žaidynėse, regioniniuose suaugusiųjų čempionatuose) sudėtingesnėse nei Šv. Jurgio prizas rungtyse, PNDJV dalyvauti draudžiama. Ši taisyklė taikoma tik duetams. Raiteliams leidžiama dalyvauti su kitu žirgu, o žirgams – su kitu raiteliu. Žirgas ar raitelis, dalyvavęs Olimpinėse žaidynėse, Pasaulio arba žemynų čempionatuose, negali dalyvauti PNDJV.

5.2.7. Raiteliams leidžiama startuoti du kartus:

- Su tuo pačiu žirgu dviejuose nuosekliuose lygiuose (pvz. Įžanginiame ir Pradiniame lygyje)
- Toje pačioje rungtyje su dviem skirtingais žirgais
- Su dviem skirtingais žirgais dviejose skirtingose rungtyse

5.2.8. Šv. Jurgio prizo, Pažengusiųjų ir Viduriniajame lygyje žirgas gali startuoti tik vieną kartą. Tam pačiam žirgui leidžiama vieną kartą startuoti Šv. Jurgio prizo, Pažengusiųjų arba Viduriniajame lygyje bei vieną kartą Pradiniame arba Įžanginiame lygyje. Įžanginiame ir Pradiniame lygyje žirgas gali startuoti du kartus.

5.3. Inventorius

Šv. Jurgio Prizo rungtyje privalu joti su laužtukinėmis kamanomis. Pažengusiųjų lygyje leidžiama rinktis paprastas arba laužtukines kamanas. Viduriniajame, Pradiniame ir Įžanginiame lygyje leidžiama joti tik su paprastomis kamanomis. Šios taisyklės galioja tiek varžybų, tiek apšilimo metu. Joti su steku draudžiama visose rungtyse. 1.20 m ilgio steką (poniams – 1 m) leidžiama naudoti apšilimo metu.

5.4. Komandinė klasifikacija

5.4.1. Komandą sudaro mažiausiai 3 ir daugiausiai 4 duetai. Žirgas ar raitelis į komandą gali būti įtrauktas tik vieną kartą. Komandos nariai gali dalyvauti tame pačiame arba skirtinguose lygiuose. Komandinei klasifikacijai surenkami trys geriausi komandos narių procentiniai rezultatai.

5.4.2. Jei žirgas ar raitelis yra įtrauktas į komandą, į rezultatą skaičiuojamas testas turi būti jų pirmas pasirodymas aikštelėje. Pavyzdžiui, duetas atstovauja komandą Viduriniajame lygyje, bet dalyvauja ir Elementariajame lygyje – tokiu atveju Vidurinysis testas turi būti atliekamas pirmiausia. Arba – su tuo pačiu žirgu dalyvauja du raiteliai: tokiu atveju pirmiausia testą sujoti privalo raitelis, įtrauktas į komandą.

5.5. Veterinarinė apžiūra

5.5.1. Visi PNDJV dalyviai prieš varžybas turi praeiti veterinarinę žirgų apžiūrą, kuriai vadovauja organizacinio komiteto paskirtas veterinarijos gydytojas bei bent vienas iš FEI teisėjų. Leidžiama pakartotinė žirgų apžiūra.

5.5.2. LŽSF gali apdovanoti geriausiai išvedimui pristatytą žirgą. Veterinaras ir teisėjai žirgą vertina pagal šiuos kriterijus: Ar žirgas gerai išvalytas? Ar žirgas geros fizinės būklės? Ar ramiai stovi kai yra apžiūrimas? Ar tvarkingai pakaustytos žirgo kanopos? Ar žirgas gerai išmokytas žingsniuoti ir bėgti risčia laisvu pavadžiu? Ar raitelis sukasi pagal laikrodžio rodyklę? Ar raitelis stengiasi sutrumpinti risčios atkarpą per ilgai žingsniuodamas? Ar žirgas nesukelia problemų tarp apžiūros laukiančių žirgų? Ar tvarkingas žirgo pasas?

5.6. Teoriniai ir praktiniai užsiėmimai

5.6.1. Varžybų dieną po apdovanojimų rengiama video peržiūra arba diskusija, kurioje gali dalyvauti visi norintys: raiteliai, teisėjai, treneriai, žiūrovai.

5.6.2. Antrąją varžybų dieną vykstančiose treniruotėse dalyvauja Šv. Jurgio Prizo, Pažengusiųjų, Viduriniajame ir Pradiniame testuose geriausiai pasirodžiusių 10 raitelių (atrinktų pagal procentinį rezultatą) bei 4 raiteliai nuo 12 iki 15 metų amžiaus. Jei vaikų amžiaus teste dalyvių yra mažiau nei 4, jų vietas gali užimti suaugę raiteliai. Žirgas arba raitelis gali treniruotis tik po vieną kartą. Kiekvienam raiteliui skiriama po 45 minučių, arba kaip nusprendžia teisėjas.

6. RAITELIŲ REITINGO LENTELĖS SUDARYMAS

6.1. Sudarant Lietuvos dailiojo jojimo raitelių reitingų lenteles skaičiuojami rezultatai, pasiekti nacionalinėse varžybose nuo sausio 1 iki gruodžio 31 dienos.

6.2. Už procentinį rezultatą tam tikro lygio rungtyje skiriami taškai pagal taškų skyrimo lentelę. Taškų skaičius priklauso nuo rungties sudėtingumo ir pasiekto rezultato. Taškai skiriami procentinį rezultatą suapvalinus iki sveiko skaičiaus.

6.3. Taškai skiriami ir už startus tarptautinėse varžybose. Jei tarptautinėse varžybose jotos rungties nėra taškų skyrimo lentelėje, jie skiriami pagal labiausiai sudėtingumo lygį atitinkančią rungį. Raiteliai, dalyvaujantys tarptautinėse varžybose, yra atsakingi už pilnų varžybų rezultatų pateikimą LŽSF, kad šie būtų įtraukti į reitingo lentelę.

6.4. Taškų skaičius priklauso ir nuo rango varžybų, kuriose buvo pasiektas rezultatas. Varžybose pasiekti rezultatai dauginami iš svertinio koeficiento pagal lentelę:

Varžybų rangas	Taškai dauginami iš...
Nacionalinės Lietuvos varžybos	1
FEI Neakivaizdinės dailiojo jojimo varžybos	2
CDN Tarptautinės varžybos (pvz. startai užsienio šalių nacionalinėse varžybose)	3
FEI CDI1* rango tarptautinės varžybos	4
FEI CDI2* rango tarptautinės varžybos	5
FEI CDI3* rango tarptautinės varžybos	6
FEI CDI4* rango tarptautinės varžybos	7
FEI CDI5* rango tarptautinės varžybos	8
Pasaulio Taurės finalas, Europos čempionatas, Pasaulio čempionatas, Olimpiada	10

6.5. Jei varžybos vyksta daugiau nei vieną dieną, taškai skiriami už kiekviename atskirame teste pasiektą rezultatą, nepriklausomai nuo to, ar galutinis varžybų rezultatas nustatomas sumuojant kelių testų rezultatus.

6.6. Daugiausia taškų surinkęs raitelis apdovanojamas kaip geriausias tų metų raitelis. Aukštesnę poziciją reitingų lentelėje lemia dalyvavimas aukštesnio rango varžybose, sudėtingesnėse rungtyse, didesnis startų skaičius ir aukštesni procentiniai rezultatai.

	E lygis	A lygis	L lygis	M lygis	Mažasis prizas	Didysis prizas
Rezultatas: 85 %	71	105	137	175	208	245
Rezultatas: 84 %	69	102	133	170	202	238
Rezultatas: 83 %	67	99	129	165	196	231
Rezultatas: 82 %	65	96	125	160	190	224
Rezultatas: 81 %	63	93	121	155	184	217
Rezultatas: 80 %	61	90	117	150	178	210
Rezultatas: 79 %	59	87	113	145	172	203
Rezultatas: 78 %	57	84	109	140	166	196
Rezultatas: 77 %	55	81	105	135	160	189
Rezultatas: 76 %	53	78	101	130	154	182
Rezultatas: 75 %	51	75	97	125	148	175
Rezultatas: 74 %	49	72	93	120	142	168
Rezultatas: 73 %	47	69	89	115	138	161
Rezultatas: 72 %	45	66	85	110	132	154
Rezultatas: 71 %	43	63	81	105	126	147
Rezultatas: 70 %	41	60	77	100	120	140
Rezultatas: 69 %	39	57	73	95	114	133
Rezultatas: 68 %	37	54	69	90	108	126
Rezultatas: 67 %	35	51	65	85	102	119
Rezultatas: 66 %	33	48	61	80	96	112
Rezultatas: 65 %	31	45	59	75	90	105
Rezultatas: 64 %	29	42	55	70	84	98
Rezultatas: 63 %	27	39	51	65	78	91
Rezultatas: 62 %	25	36	47	60	72	84
Rezultatas: 61 %	23	33	43	55	66	77
Rezultatas: 60 %	21	30	39	50	60	70
Rezultatas: 59 %	19	27	35	45	54	63
Rezultatas: 58 %	17	24	31	40	48	56
Rezultatas: 57 %	15	21	27	35	42	49
Rezultatas: 56 %	13	18	23	30	36	42
Rezultatas: 55 %	11	15	19	25	30	35
Rezultatas: 54 %	9	12	15	20	24	28
Rezultatas: 53 %	7	9	11	15	18	21
Rezultatas: 52 %	5	6	7	10	12	14
Rezultatas: 51 %	3	3	4	5	6	7
Rezultatas: 50 %	1	1	1	1	1	1